

Kalakasvataja Rein Tenson ja tema kompanjonid tegelevad forellikasvatusele alternatiiviks tuuradega. Pildilolev emaskala toodi tosin aastat tagasi Venemaalt kalamarjana.

Aarne Mäe

Virumaal hakatakse kalli tuuraga kaupa tegema

Samal ajal, kui Venemaa kaalub tuuraekspordi lõpetamist, on Aravusse kunagi ilukalana sisse võetud tuuralised juba selles eas, et nendega saaks äri tegema hakata.

Aarne Mäe

Lääne-Virumaal asuv ning seni eeskätt forellikasvatajana tuntud AS Viru Salmo lõi koostöös teiste kalakasvatajatega alternatiivtegevõtmiseks Narva Kalamajandi baasil osauhingu Störfish ning kasvatab ainsana Eestis tuurasid.

Viru Salmo juhataja Rein Tenson rääkis, et Siberist Leena jõest pärit tuuramari osteti sisse rublaaja lõpul ning neid kasvatati Põlvamaal Karilatsis ilukaladeks.

Tosina aastaga on tuuramaimudest kasvanud sadakond suguküpset isendit, nii on saanud võimalus neid raha teenima panna. Tensoni sõnul kuluks küll hirmkalli kaaviari ehk musta kalamarja turustamiseks veel palju aastaid, kuid restorani portsjonkalana võiks

tuurasad müüma hakata juba järgmisel aastal.

“Praegu teeme turu-uuringut,” ütles Tenson, lisades, et küllap tuleb restoranidel hakata suunama ka inimeste toitmisharjumusi, sest haruldane ja hinnaline tuurakala pole ju varem meie praetaldrikut just sageli täitnud.

“Tegime pilootprojekti ja viisime need kalad vastavasse konditsiooni,” ütles Rein Tenson. Nimetatud pilootprojekti raames ujuvad praegu vannides sellesuvised tuuramaimud.

Vaja oli ka uurida, kas Narva veehoidla soojem vesi ei küpseta kalu ära. Tänavuse ekstreemse suve pidasid aga katsegrupid kenasti vastu, seda ka Narva veehoidla üle 35-kraadises vees, ehkki mõned tuurad toodi Aravusele soojapakku.

Tuurasid on varem kasvatatud vaid nõukogude ajal Kirovi kalurikolhoosis. Looduslike tingimusi tuurakasvatuseks Eestis pole.

Seni on olnud tuur venelaste rahvuslikuks rikkuseks, kuid Venemaa ähvardab lõpetada musta kalamarja ekspordi, sest

Kaspia mere tuuralised on peaaegu otsa lõppenud. Seetõttu pakuvad venelastele huvi ka Eesti tuurad, tegemist on oma värskeima, otse loodusest hangitud karjaga. “Autentse materjali nimel on nad valmis meiega koostööks,” lausub Tenson.

Läinudlaupäevane Eesti Päevaleht kirjutas, et 90 protsenti kogu maailmas müüdavast mustast kalamarjast tuleb Kaspia mere tuuralistest, kuid 150 aastat kestnud ülekalastamine on mõjunud loodusele hävitavalt. “Tuuravarude taastamiseks kulub vähemalt 200 aastat,” kirjutas ajaleht.

Kaaviari teeb kalliks seik, et selle kättesaamiseks tuleb tuur tappa. Suguküpseks saavad tuurad kuue kuni kaheteistkümneme aastaga. Tuurakala on oma elitaarsuses nimetatud ka kremlikalaks.

Eluaeg kalakasvatusega tegeleval Rein Tenson hindab kõrgelt ka tuura reaktiivlennuki sarnast välimust ja iseloomu. “Ta on selline ürgne, dinosauruste kaasaegne, stoiline ja rahulik ning pika elueaga,” iseloomustas ta.